

Roma

I Vergils *Aeneide* blir Aeneas vist stedet hvor Roma en gang i framtida skal ligge. Der finner han ruiner. For i Roma er til og med *begynnelsen* merket av fortida: *virum monumenta priorum*, «monumenter over tidligere menn». I europeisk bevissthet har Roma status som Den Evige Stad, *Roma aeterna*. Men hvis Roma er evig, er det bare i kraft av sin forgjengelighet. Forfallnets og forandringens logikk har mer enn noen annen by gjort Roma i stand til å inkarnere og eksponere tidas forløp, historiens gang. Om den moderne urbanismen er knyttet til drømmen om framskrittet, så er Roma snarere *historiens* hovedstad.

Gjennom hele Europas historie har Roma innehatt en unik politisk og religiøs autoritet. Denne autoriteten har vært fundert på byens forvaltning av fortida. Fra Augustus til Mussolini har Romas herskere tatt i bruk byen og dens monumenter for å underbygge sin makt. Sann kan Romas historie leses som en eksempelsamling over forskjellige måter å *forholde seg* til historien på: Restaurering, rekonstruering, destruering, kopiering, fordømmelse, parodi, helliggjøring, museifisering – romerne har prøvd det meste. Men det evige og samtidig forgjengelige Roma inviterer også til en særegen tids- og historieerfaring. Den erfaringen er en utfordring for den som vil tenke om tida, om historien og om våre måter å forstå den på.

T.R.G.